Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά L

2026/67

6.1.2026

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2026/67 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 22ας Δεκεμβρίου 2025

για την τροποποίηση της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2022/696 σχετικά με την έγκριση παρέκκλισης την οποία ζήτησε η Ιρλανδία κατ' εφαρμογή της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2025) 9263]

(τα κείμενα στην αγγλική και την ιρλανδική γλώσσα είναι τα μόνα αυθεντικά)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη την οδηγία 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 1991, για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης ([1]), και ιδίως την παράγραφο 2 τρίτο εδάφιο του παραρτήματος ΙΙΙ,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Με την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/696 της Επιτροπής ([2]) χορηγήθηκε στην Ιρλανδία παρέκκλιση σύμφωνα με την οδηγία 91/676/ΕΟΚ, με την οποία επιτρέπεται στην Ιρλανδία να χρησιμοποιεί κοπριά που περιέχει έως και 250 kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις των οποίων τουλάχιστον το 80 % είναι χορτολιβαδικές εκτάσεις. Σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 3 της εν λόγω εκτελεστικής απόφασης, από την 1η Ιανουαρίου 2024, η ποσότητα κοπριάς που μπορεί να διασπείρεται στο έδαφος είναι 220 kg αζώτου ανά εκτάριο ετησίως σε περιοχές που αποστραγγίζονται σε μολυσμένα ύδατα ή σε ύδατα που διατρέχουν κίνδυνο ρύπανσης ή σε περιοχές με επιδεινούμενες τάσεις. Η εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/696 εφαρμόζεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025.

(2) Στις 25 Σεπτεμβρίου 2025 η Ιρλανδία κοινοποίησε στην Επιτροπή το αίτημά της για νέα παρέκκλιση και, στο πλαίσιο αυτό, υπέβαλε αίτημα που περιείχε αιτιολόγηση με βάση τα αντικειμενικά κριτήρια που προσδιορίζονται στο σημείο 2 τρίτο εδάφιο του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ.

(3) Τα αιτήματα παρέκκλισης δυνάμει της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ θα πρέπει να αιτιολογούνται με βάση τα αντικειμενικά κριτήρια που καθορίζονται στο σημείο 2 τρίτο εδάφιο του παραρτήματος ΙΙΙ της εν λόγω οδηγίας και να υποστηρίζονται από τις αναγκαίες περιβαλλοντικές εκτιμήσεις βάσει άλλων νομοθετικών πράξεων της Ένωσης, ιδίως εκείνων που απαιτούνται σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου ([3]) και τις οδηγίες 2000/60/ΕΚ ([4]) και 2001/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([5]).

(4) Πρέπει επίσης να αξιολογηθούν οι επιπτώσεις μιας νέας παρέκκλισης καθώς και το νέο πρόγραμμα δράσης για τη νιτρορύπανση στο πλαίσιο της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Στο πλαίσιο αυτό, η απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) στην υπόθεση C-293/17 ([6]), η οποία παρέχει ερμηνεία του άρθρου 6 παράγραφος 3 της εν λόγω οδηγίας, απαιτεί τα σχέδια που περιλαμβάνουν την εναπόθεση λιπασμάτων σε εκτάσεις γης και τη βόσκηση βοοειδών να υποβάλλονται σε δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεών τους στους οικείους τόπους, εκτός εάν αντικειμενικές περιστάσεις επιτρέπουν να αποκλειστεί με βεβαιότητα κάθε πιθανότητα τα εν λόγω σχέδια να επηρεάσουν σημαντικά τους εν λόγω τόπους, είτε μεμονωμένα είτε από κοινού με άλλα σχέδια.

([1]) ΕΕ L 375 της 31.12.1991, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1991/676/oj.

([2]) Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/696 της Επιτροπής, της 29ης Απριλίου 2022, σχετικά με την έγκριση παρέκκλισης την οποία ζήτησε η Ιρλανδία κατ' εφαρμογή της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης (ΕΕ L 129 της 3.5.2022, σ. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/696/oj).

([3]) Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

([4]) Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2000, για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (ΕΕ L 327 της 22.12.2000, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

([5]) Οδηγία 2001/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 2001, σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων (ΕΕ L 197 της 21.7.2001, σ. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj).

([6]) Απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Νοεμβρίου 2018, Coöperatie Mobilisation for the Environment κ.λπ, C-293/17 και C-294/17, ECLI:EU:C:2018:882.

(5) Ταυτόχρονα, η εκκρεμής υπόθεση C-531/24 ([7]), η οποία παραπέμφθηκε στο ΔΕΕ από το Ανώτατο Δικαστήριο της Ιρλανδίας την 1η Αυγούστου 2024, εγείρει ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ όσον αφορά τις απαιτήσεις που πρέπει να πληρούνται βάσει των οδηγιών 92/43/ΕΟΚ, 2000/60/ΕΚ και 2001/42/ΕΚ σε σχέση με τη χορήγηση παρεκκλίσεων βάσει της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ. Ειδικότερα, τα ερωτήματα αυτά αφορούν την επάρκεια και την καταλληλότητα των εκτιμήσεων που διενεργήθηκαν όσον αφορά το πρόγραμμα δράσης της Ιρλανδίας για τη νιτρορύπανση για την περίοδο 2022-2025 και, ως εκ τούτου, την εγκυρότητα των εθνικών παρεκκλίσεων που χορηγήθηκαν σύμφωνα με το εν λόγω πρόγραμμα για τον προσδιορισμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεών τους στους προστατευόμενους οικοτόπους και στα προστατευόμενα είδη. Τα ερωτήματα που εγείρονται στην εν λόγω υπόθεση αφορούν επίσης την εφαρμογή του άρθρου 6 παράγραφος 3 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και το κατά πόσον οι παρεκκλίσεις δεν θα προκαλούσαν υποβάθμιση της κατάστασης ενός συστήματος επιφανειακών υδάτων ούτε θα έθεταν σε κίνδυνο την επίτευξη καλής κατάστασης των επιφανειακών υδάτων ή καλού οικολογικού δυναμικού και καλής χημικής κατάστασης των επιφανειακών υδάτων σύμφωνα με την οδηγία 2000/60/ΕΚ.

(6) Η απόφαση στην υπόθεση C-531/24 δεν αναμένεται να εκδοθεί πριν από το τελευταίο τρίμηνο του 2025.

(7) Η ερμηνεία των ειδικών πτυχών των σχετικών πράξεων του περιβαλλοντικού δικαίου της Ένωσης που ζητείται από το ΔΕΕ στην υπόθεση C-531/24 είναι ζωτικής σημασίας για να μπορέσει η Ιρλανδία να προσδιορίσει και να διενεργήσει τις αναγκαίες αξιολογήσεις και, τελικά, να υποβάλει πλήρες και διεξοδικό αίτημα παρέκκλισης που να περιέχει αιτιολόγηση βάσει των αντικειμενικών κριτηρίων που προσδιορίζονται στο σημείο 2 τρίτο εδάφιο του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ και για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με άλλες νομοθετικές πράξεις της Ένωσης. Η καθοδήγηση από το ΔΕΕ μπορεί επίσης να έχει άμεσο αντίκτυπο στις παραμέτρους που πρέπει να αξιολογήσει και να λάβει υπόψη η Επιτροπή κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή των εν λόγω πράξεων.

(8) Πράγματι, στις 31 Ιουλίου 2025 η Ιρλανδία εξέφρασε τη δέσμευσή της να ολοκληρώσει τις απαιτούμενες βάσει της νομοθεσίας εκτιμήσεις σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις ενδεχόμενης νέας παρέκκλισης, όπως απαιτείται από το δίκαιο της ΕΕ. Για τον σκοπό αυτό, η Ιρλανδία θα πρέπει να λάβει υπόψη την ερμηνεία του ΔΕΕ στην υπόθεση C-531/24.

(9) Η Ιρλανδία θα πρέπει να ολοκληρώσει τις εκτιμήσεις των περιβαλλοντικών επιπτώσεων μιας πιθανής νέας παρέκκλισης, όπως απαιτείται από το δίκαιο της Ένωσης, το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028, προκειμένου τα συμπεράσματά τους να αποτυπωθούν στην εφαρμογή της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ και της εθνικής νομοθεσίας μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, μεταξύ άλλων για την υποβολή πλήρους και διεξοδικού αιτήματος για οποιαδήποτε μελλοντική παρέκκλιση με βάση όλες τις αναγκαίες εκτιμήσεις σύμφωνα με τη νομική καθοδήγηση του Δικαστηρίου.

(10) Εν τω μεταξύ, είναι σκόπιμο η παρούσα απόφαση για την παράταση της ισχύουσας παρέκκλισης να προβλέπει την εφαρμογή ορισμένων πρόσθετων όρων για τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που καλύπτονται από την παρέκκλιση σε λεκάνες απορροής με επίμονες και σημαντικές προκλήσεις στο πλαίσιο προληπτικής προσέγγισης. Οι εν λόγω πρόσθετοι όροι μπορεί να επανεξεταστούν με βάση τα συμπεράσματα των εκτιμήσεων της Ιρλανδίας.

(11) Από τα στοιχεία που υπέβαλε η Ιρλανδία στο πλαίσιο της υποχρέωσης υποβολής έκθεσης που προβλέπεται στο άρθρο 10 της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ προκύπτει ότι, για την περίοδο 2020-2023, η ποιότητα των υδάτων ήταν γενικά καλή. Εν προκειμένω, στο 99 % όλων των σταθμών παρακολούθησης για τα υπόγεια ύδατα στην Ιρλανδία οι μέσες συγκεντρώσεις νιτρικών ιόντων ήταν χαμηλότερες από 50 mg/l και στο 78,5 % των εν λόγω σταθμών παρακολούθησης οι μέσες συγκεντρώσεις νιτρικών ιόντων ήταν χαμηλότερες από 25 mg/l. Σε όλους τους σταθμούς παρακολούθησης για τα επιφανειακά ύδατα στην Ιρλανδία οι μέσες συγκεντρώσεις νιτρικών ιόντων ήταν χαμηλότερες από 50 mg/l, ενώ στο 99,1 % των εν λόγω σταθμών παρακολούθησης οι μέσες συγκεντρώσεις νιτρικών ιόντων ήταν χαμηλότερες από 25 mg/l. Επιπλέον, το 27,5 % των σταθμών παρακολούθησης για τα επιφανειακά ύδατα ανέφεραν ευτροφισμό ή κίνδυνο ευτροφισμού. Όσον αφορά τις τάσεις για τα υπόγεια ύδατα, το 29,7 % των σταθμών παρακολούθησης των υπόγειων υδάτων ανέφεραν αύξηση των συγκεντρώσεων νιτρικών ιόντων, το 56,4 % ανέφεραν σταθερές τάσεις και το 13,8 % ανέφεραν τάσεις μείωσης. Όσον αφορά τις τάσεις για τα επιφανειακά ύδατα, το 14,5 % των σταθμών παρακολούθησης των επιφανειακών υδάτων ανέφεραν αύξηση των συγκεντρώσεων νιτρικών ιόντων, το 74,9 % ανέφεραν σταθερές τάσεις και το 10,6 % ανέφεραν τάσεις μείωσης.

(12) Τα στοιχεία που δημοσίευσε τον Αύγουστο του 2025 ο Ιρλανδικός Οργανισμός Προστασίας του Περιβάλλοντος για την περίοδο 2022-2024 σχετικά με τις μειώσεις της επιβάρυνσης από άζωτο που απαιτούνται για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων στους μεγάλους ιρλανδικούς ποταμούς δείχνουν ότι η απόκλιση από τον στόχο παραμένει πολύ υψηλή για τους ποταμούς Barrow (38 %), Slaney (31 %) και Nore (16 %) ενώ στον ποταμό Blackwater έχει αυξηθεί (από 6 % σε 11 %) σε σύγκριση με την περίοδο 2017-2019.

([7]) Αίτηση προδικαστικής απόφασης, An Taisce, C-531/24 (ΕΕ C, C/2024/6412, 4.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6412/oj).

(13) Τα τελευταία χρόνια η συνολική παραγωγή κοπριάς της Ιρλανδίας έχει αυξηθεί. Η παραγωγή κοπριάς βοοειδών, χοίρων και προβάτων αυξήθηκε κατά 2 %, 2 % και 8 % αντίστοιχα από την περίοδο 2016-2019 έως την περίοδο 2020-2023. Η επιφάνεια της χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης μειώθηκε κατά 3,4 % την περίοδο 2020-2023 σε σύγκριση με την περίοδο 2016-2019, και το άζωτο από κοπριά κατά την περίοδο 2020-2023 ανήλθε κατά μέσο όρο σε 120 kg αζώτου/εκτάριο, σε σύγκριση με 113 kg αζώτου/εκτάριο την περίοδο 2016-2019. Η διασπορά ανόργανων αζωτούχων λιπασμάτων ανά εκτάριο χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης μειώθηκε κατά 2,2 % την περίοδο 2020-2023 σε σύγκριση με την περίοδο 2016-2019.

(14) Στις 6 Σεπτεμβρίου 2024 η Ιρλανδία κοινοποίησε στην Επιτροπή τη δημοσίευση του τρίτου σχεδίου διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού σύμφωνα με το άρθρο 15 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ. Το εν λόγω σχέδιο καταρτίζει έναν χάρτη πορείας για την αποκατάσταση των υδατικών συστημάτων της Ιρλανδίας ώστε να περιέλθουν σε «καλή» ή περαιτέρω βελτιωμένη κατάσταση, καθώς και για την προστασία τους. Η Επιτροπή βρίσκεται επί του παρόντος στη διαδικασία αξιολόγησης του εν λόγω σχεδίου.

(15) Στις 8 Αυγούστου 2025, σύμφωνα με το άρθρο 17 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, η Ιρλανδία διαβίβασε στην Επιτροπή την έκθεσή της σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που ελήφθησαν δυνάμει της εν λόγω οδηγίας. Η εν λόγω έκθεση περιλάμβανε πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα διατήρησης που αναφέρονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 της εν λόγω οδηγίας και αξιολόγηση των επιπτώσεων των μέτρων διατήρησης στην κατάσταση διατήρησης των τύπων φυσικών οικοτόπων που παρατίθενται στο παράρτημα Ι της εν λόγω οδηγίας και των ειδών που παρατίθενται στο παράρτημα ΙΙ της εν λόγω οδηγίας, καθώς και τα κύρια αποτελέσματα της εποπτείας που αναφέρεται στο άρθρο 11 της εν λόγω οδηγίας.

(16) Ως αποτέλεσμα της ενδιάμεσης επανεξέτασης που διενεργήθηκε το 2023 σύμφωνα με το άρθρο 12 της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2022/696, το 2025 η Ιρλανδία ενίσχυσε το πρόγραμμα δράσης της για τη νιτρορύπανση σύμφωνα με τους *κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης (περί ορθής γεωργικής πρακτικής για την προστασία των υδάτων) (τροποποίηση) του 2025* ([8]), μεταξύ άλλων με τη μείωση των δικαιωμάτων χρήσης λιπασμάτων. Τα εν λόγω πρόσθετα ενισχυμένα κανονιστικά μέτρα θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται στα άρθρα 6 έως 9 της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2022/696. Επιπλέον, η Ιρλανδία θέσπισε επίσης το πρόγραμμα στήριξης «Farming for Water» με προϋπολογισμό 60 εκατ. EUR για να βοηθήσει τους αγρότες να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που σχετίζονται με τα ύδατα στη γεωργία. Το εν λόγω πρόγραμμα περιλαμβάνει τη χρηματοδότηση μέτρων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις για τη μείωση της έκπλυσης νιτρικών ιόντων και της διάβρωσης του εδάφους.

(17) Στις 8 Δεκεμβρίου 2025 η Ιρλανδία θέσπισε νέο πρόγραμμα δράσης για τη νιτρορύπανση ([9]) το οποίο αντικατοπτρίζει τις απαιτήσεις που ορίζονται στα άρθρα 4 έως 12 της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2022/696 και προβλέπει επίσης πρόσθετα και ενισχυμένα μέτρα για τη συμμόρφωση με τους στόχους της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ.

(18) Στο πλαίσιο του νέου προγράμματος δράσης για τη νιτρορύπανση, η Ιρλανδία προτίθεται να αυξήσει την απαιτούμενη χωρητικότητα αποθήκευσης υδαρούς κοπριάς και υγρών αποβλήτων στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις από το 2028. Στόχος είναι να μειωθεί ο κίνδυνος απώλειας από σημειακές πηγές καθώς και ο κίνδυνος απώλειας θρεπτικών ουσιών από τη γη και να καταστεί δυνατή η στοχευμένη χρήση θρεπτικών ουσιών όταν απαιτείται από τις καλλιέργειες. Τα μέτρα αυτά αντικατοπτρίζουν τις τρέχουσες γνώσεις σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί στα συστήματα εκτροφής γαλακτοπαραγωγών ζώων και στα συναφή συστήματα εκτροφής, από τις οποίες προκύπτει ότι όγκος της υδαρούς κοπριάς που παράγει η μέση αγελάδα γαλακτοπαραγωγής στην Ιρλανδία υπερβαίνει κατά 21 % τις υφιστάμενες κανονιστικές τιμές ενώ ο όγκος των υγρών αποβλήτων που παράγει μία αγελάδα γαλακτοπαραγωγής τις υπερβαίνει κατά 43 %.

(19) Η Ιρλανδία προβλέπει επίσης πρόσθετα μέτρα για τη βελτίωση της κατανομής των θρεπτικών ουσιών σε κατακερματισμένες γαλακτοκομικές εκμεταλλεύσεις με την εφαρμογή χαμηλότερου ορίου νιτρικών ιόντων όταν δεν μπορεί να αποδειχθεί ότι διασπείρεται σε όλη την έκταση της γεωργικής εκμετάλλευσης αντί μόνο σε ορισμένες περιοχές. Στις κατακερματισμένες γεωργικές εκμεταλλεύσεις, οι αγελάδες γαλακτοπαραγωγής βόσκουν κυρίως σε εκτάσεις προσβάσιμες από την αίθουσα άμελξης. Οι εκτάσεις αυτές μπορούν στη συνέχεια να δεχτούν μεγαλύτερη ποσότητα αζώτου από την κοπριά της γεωργικής εκμετάλλευσης λόγω της εγγύτητάς τους με το αγρόκτημα. Ενώ το επιτρεπόμενο όριο θρεπτικών ουσιών σε μια γεωργική εκμετάλλευση βασίζεται στη συνολική καλλιεργούμενη έκταση, η κατανομή των θρεπτικών ουσιών σε κατακερματισμένες γεωργικές εκμεταλλεύσεις ενδέχεται να μην επεκτείνεται σε εκτάσεις που βρίσκονται πιο μακριά από το αγρόκτημα για πρακτικούς και οικονομικούς λόγους.

(20) Τα πρόσθετα μέτρα που αφορούν τη χωρητικότητα αποθήκευσης και τις βελτιώσεις στην κατανομή των θρεπτικών ουσιών σε κατακερματισμένες γεωργικές εκμεταλλεύσεις θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται στους όρους που καθορίζονται στην εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/696.

([8]) Νομοθετικό διάταγμα αριθ. 42 του 2025.
([9]) Νομοθετικό διάταγμα αριθ. 588 του 2025.

(21) Ως εκ τούτου, η παρούσα απόφαση εκδίδεται στο πλαίσιο του προγράμματος δράσης για τη νιτρορύπανση σύμφωνα με τους κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης του 2022 (περί ορθής γεωργικής πρακτικής για την προστασία των υδάτων) ([10]), όπως τροποποιήθηκαν το 2025, και στο πλαίσιο του προγράμματος δράσης της Ιρλανδίας για τη νιτρορύπανση, όπως εφαρμόζεται με το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 588 του 2025.

(22) Το πρόγραμμα δράσης για τη νιτρορύπανση που θεσπίστηκε το 2022 οδήγησε σε μείωση της επιτρεπόμενης ποσότητας αζώτου από χημικά λιπάσματα; για τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που καλύπτονται από την παρέκκλιση κατά 10 % το 2022 και σε περαιτέρω μείωση κατά 5 % το 2025. Ωστόσο, η επιτρεπόμενη ποσότητα αζώτου από χημικά λιπάσματα παραμένει υψηλότερη για τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που καλύπτονται από την παρέκκλιση σε σύγκριση με άλλες γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Πρόσφατη ιρλανδική μελέτη που δημοσιεύθηκε από την Teagasc τον Σεπτέμβριο του 2025 κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η μείωση κατά 5 % της μέγιστης επιτρεπόμενης ποσότητας αζώτου από χημικά λιπάσματα στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που καλύπτονται από την παρέκκλιση είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση κατά 2,4 % – 3,3 %. της μοντελοποιημένης έκπλυσης νιτρικών ιόντων. Η μείωση ήταν μεγαλύτερη στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις με τις υψηλότερες επιτρεπόμενες ποσότητες αζώτου από χημικά λιπάσματα. Ως εκ τούτου, σε λεκάνες απορροής που αντιμετωπίζουν επίμονες και σημαντικές προκλήσεις όσον αφορά την επίτευξη των στόχων μείωσης της επιβάρυνσης από άζωτο, ενδείκνυται για το 2028, ως προληπτικό μέτρο, η περαιτέρω μείωση της επιτρεπόμενης ποσότητας αζώτου από χημικά λιπάσματα στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που καλύπτονται από την παρέκκλιση.

(23) Ο περιορισμός της χρήσης χημικών και οργανικών λιπασμάτων κατά μήκος ανοικτών επιφανειακών υδάτων είναι ένα από τα κύρια μέτρα που προβλέπονται δυνάμει της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ. Οι ζώνες ανάσχεσης χωρίς λίπανση αυξάνουν τον χρόνο παραμονής των θρεπτικών ουσιών στο σύνολο του αγρού. Με τον τρόπο αυτό αυξάνεται η δυνατότητα συγκράτησης φωσφόρου από το έδαφος και απομάκρυνσης των νιτρικών ιόντων (απονιτροποίηση). Το νέο πρόγραμμα δράσης για τη νιτρορύπανση απαγορεύει τη χρήση χημικών λιπασμάτων εντός 3 m από επιφανειακά ύδατα, διατηρώντας παράλληλα τον περιορισμό της χρήσης οργανικών λιπασμάτων ή υγρών αποβλήτων εντός 5 m από επιφανειακά ύδατα και εντός 10 m όταν το έδαφος έχει μέση κλίση μεγαλύτερη από 10 % προς την κατεύθυνση των υδάτων. Στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που καλύπτονται από την παρέκκλιση, τόσο οι εισροές κοπριάς όσο και οι εισροές χημικών λιπασμάτων είναι υψηλότερες απ' ό, τι σε άλλες γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Ως εκ τούτου, για το 2028, σε λεκάνες απορροής που αντιμετωπίζουν επίμονες και σημαντικές προκλήσεις όσον αφορά την επίτευξη των στόχων μείωσης της επιβάρυνσης από άζωτο, ενδείκνυται ως προληπτικό μέτρο η εφαρμογή ευρύτερης ζώνης ασφαλείας στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που καλύπτονται από την παρέκκλιση.

(24) Οι πρόσθετοι όροι όσον αφορά την επιτρεπόμενη ποσότητα αζώτου από χημικά λιπάσματα και τις ζώνες ανάσχεσης κατά μήκος των επιφανειακών υδάτων για τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που καλύπτονται από την παρέκκλιση αντικατοπτρίζουν μια στοχευμένη προσέγγιση βάσει κινδύνου για τις λεκάνες απορροής με επίμονες και σημαντικές προκλήσεις όσον αφορά τις εκπομπές αζώτου και θα πρέπει επίσης να αποτυπωθούν στην εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/696.

(25) Οι όροι σχετικά με τη μείωση των χημικών λιπασμάτων και τις ζώνες ανάσχεσης στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που καλύπτονται από την παρέκκλιση σε λεκάνες απορροής που αντιμετωπίζουν επίμονες και σημαντικές προκλήσεις όσον αφορά τις εκπομπές αζώτου θα πρέπει να εφαρμόζονται επιπλέον των όρων που ισχύουν για τις καλυπτόμενες από την παρέκκλιση γεωργικές εκμεταλλεύσεις οι οποίοι καθορίζονται στην εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/696, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που εισάγονται μέσω της παρούσας απόφασης. Ιδιαίτερα σημαντικές είναι οι απαιτήσεις όσον αφορά την ασβέστωση, την καταχώριση στην ιρλανδική βάση δεδομένων για τα λιπάσματα, την πυκνότητα βόσκησης εκτός ακτίνας 30 km, τον υπολογισμό του ισοζυγίου θρεπτικών ουσιών, την υποχρεωτική κατάρτιση, τους ειδικούς κανόνες για τη φιλική προς τη βιοποικιλότητα συντήρηση των θαμνοστοιχιών και την περιεκτικότητα των συμπυκνωμένων ζωοτροφών σε πρωτεΐνες.

(26) Το εθνικό πρόγραμμα διοικητικών ελέγχων, επιθεωρήσεων και κυρώσεων όσον αφορά τη συμμόρφωση των αδειοδοτημένων γεωργικών εκμεταλλεύσεων χορτολιβαδικών εκτάσεων με τους όρους που προβλέπονται στα άρθρα 5 έως 9 της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2022/696 θα πρέπει να επεκταθεί ώστε να καλύπτει τους πρόσθετους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 9α της παρούσας απόφασης.

(27) Δεδομένης της εκκρεμούς υπόθεσης C-531/24 που παραπέμφθηκε στο ΔΕΕ από το Ανώτατο Δικαστήριο της Ιρλανδίας, η οποία θα αποσαφηνίσει περαιτέρω τις απαιτήσεις που πρέπει να πληρούν οι ιρλανδικές αρχές δυνάμει των οδηγιών 92/43/ΕΟΚ και 2000/60/ΕΚ στο πλαίσιο αιτήματος παρέκκλισης βάσει του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ, είναι ενδεχομένως σκόπιμο να επανεξεταστούν οι προϋποθέσεις που ορίζονται στην παρούσα απόφαση μετά την προδικαστική απόφαση του ΔΕΕ στην εν λόγω υπόθεση.

(28) Λαμβανομένων υπόψη των ειδικών περιστάσεων της υπόθεσης και της ανάγκης να διασφαλιστούν η ασφάλεια δικαίου και η αξιοπιστία των επόμενων βημάτων, είναι σκόπιμο και συνετό να παραταθεί κατ' εξαίρεση η εφαρμογή της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2022/696 για περιορισμένο χρονικό διάστημα τριών ετών, με την επιφύλαξη πρόσθετων όρων, ώστε να αποσαφηνιστεί το νομικό πλαίσιο για τη χορήγηση νέας παρέκκλισης στην Ιρλανδία και, ως εκ τούτου, να επιτραπεί στην Ιρλανδία να προσαρμόσει τις αξιολογήσεις και το νομικό της πλαίσιο στις κατευθυντήριες γραμμές που θα παράσχει το ΔΕΕ.

([10]) Νομοθετικό διάταγμα αριθ. 113 του 2022.

(29) Συνεπώς, η εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/696 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως.

(30) Τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής που συγκροτήθηκε δυνάμει του άρθρου 9 της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/696 τροποποιείται ως εξής:

1) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο 3α:

«*Άρθρο 3α*

Γενικοί όροι για την Ιρλανδία από το 2026 έως το 2028

1. Η Ιρλανδία ολοκληρώνει το συντομότερο δυνατόν και το αργότερο έως το τέλος του 2028 τις περιβαλλοντικές εκτιμήσεις σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφοι 2 και 3 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και με το άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση C-531/24, και, όπου είναι εφικτό εντός του ίδιου χρονικού πλαισίου, θεσπίζει μέτρα μετριασμού, μεταξύ άλλων μέσω του ιρλανδικού προγράμματος δράσης, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι άδειες δεν υπονομεύουν την επίτευξη των στόχων των εν λόγω οδηγιών.

2. Η Ιρλανδία επανεξετάζει, κατά περίπτωση, τους όρους του ιρλανδικού προγράμματος δράσης για τη νιτρορύπανση το συντομότερο δυνατόν και το αργότερο έως το τέλος του 2028, μετά την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση C-531/24.

3. Από το 2026 η Ιρλανδία εφαρμόζει μέτρα για να διασφαλίσει ότι σε όλες τις γαλακτοκομικές εκμεταλλεύσεις με εκτάσεις κατανεμημένες σε ευρύτερη περιοχή και με πολύ υψηλό δείκτη πυκνότητας βόσκησης στις εκτάσεις που βρίσκονται πλησιέστερα στο αγρόκτημα, οι οποίες αναφέρονται ως πλατφόρμα άμελξης, η υδαρής κοπριά βοοειδών που παράγεται στην εκμετάλλευση διασπείρεται εκτός της πλατφόρμας άμελξης και σε όλες τις εκτάσεις των γεωργικών εκμεταλλεύσεων ή διαφορετικά εφαρμόζεται χαμηλότερη επιτρεπόμενη ποσότητα χημικών λιπασμάτων.

4. Το αργότερο από την 1η Οκτωβρίου 2028 η Ιρλανδία αυξάνει την απαιτούμενη χωρητικότητα αποθήκευσης κοπριάς και υγρών αποβλήτων σε όλες τις γαλακτοκομικές εκμεταλλεύσεις σύμφωνα με τις τρέχουσες γνώσεις που αντικατοπτρίζουν τις εξελίξεις στα συστήματα γαλακτοπαραγωγής και τα συναφή γεωργικά συστήματα.»·

2) Στο άρθρο 5, προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Από την 1η Ιανουαρίου 2028, εκτός από τις απαιτήσεις που ορίζονται στο πρώτο εδάφιο, οι άδειες σε περιοχές των οποίων τα ύδατα απορρέουν στους ποταμούς Barrow, Slaney, Nore και Blackwater και στους παραπόταμους αυτών χορηγούνται υπό τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 9α.»·

3) Το άρθρο 6 τροποποιείται ως εξής:

α) στην παράγραφο 3, το τρίτο και το τέταρτο εδάφιο αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«Εγκρίνεται πρόγραμμα ασβέστωσης για την εκμετάλλευση βάσει σχεδίου διαχείρισης θρεπτικών ουσιών και συνδέεται με τα αποτελέσματα της ανάλυσης του εδάφους. Όταν οι ανάγκες σε άσβεστο που περιγράφονται στην έκθεση ανάλυσης εδάφους δεν υπερβαίνουν τους 5 τόνους ανά εκτάριο, διασπείρεται το σύνολο της απαιτούμενης ασβέστου εντός δύο ετών από την ημερομηνία έκδοσης της εν λόγω έκθεσης. Όταν οι ανάγκες σε άσβεστο που περιγράφονται στην έκθεση ανάλυσης εδάφους υπερβαίνουν τους 5 τόνους ανά εκτάριο, διασπείρονται τουλάχιστον 5 τόνοι ασβέστου ανά εκτάριο εντός δύο ετών από την ημερομηνία έκδοσης της εν λόγω έκθεσης.

Η γεωργική εκμετάλλευση χορτολιβαδικών εκτάσεων καταχωρίζεται στην εθνική βάση δεδομένων της Ιρλανδίας για τα λιπάσματα και συμμορφώνεται πλήρως με το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 378 του 2023, *Κανονισμοί του 2023 για τις εθνικές βάσεις δεδομένων για τα λιπάσματα*. Η γεωργική εκμετάλλευση χορτολιβαδικών εκτάσεων δηλώνει επίσης τα τελικά αποθέματα χημικών λιπασμάτων και ασβέστου στην εκμετάλλευσή της στις 14 Σεπτεμβρίου κάθε έτους στις 23:59 και μέσω δήλωσης “μηδενικού τελικού αποθέματος”, κατά περίπτωση.»·

β) προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 7:

«7. Η επιτρεπόμενη πυκνότητα βόσκησης για εκτάσεις που βρίσκονται σε ακτίνα μεγαλύτερη των 30 km από το επίκεντρο της γεωργικής εκμετάλλευσης χορτολιβαδικών εκτάσεων δεν υπερβαίνει τα 170 kg αζώτου από κοπριά ανά εκτάριο ετησίως, εκτός εάν η αρμόδια αρχή διαπιστώσει ότι υπάρχουν αποδεδειγμένα στοιχεία που αποδεικνύουν ότι στην εν λόγω έκταση η ισχύουσα πυκνότητα βόσκησης αντιστοιχεί σε ποσότητα αζώτου από κοπριά που υπερβαίνει τα 170 kg ανά εκτάριο ετησίως.»·

4) στο άρθρο 8, προστίθενται οι ακόλουθες παράγραφοι 6, 7 και 8:

«6. Το αργότερο στο τέλος του δεύτερου έτους χρήσης της άδειας που υπόκειται στην παρούσα απόφαση, η γεωργική εκμετάλλευση χορτολιβαδικών εκτάσεων:

α) έχει υπολογίσει το ισοζύγιο θρεπτικών στοιχείων χρησιμοποιώντας κατάλληλη τεχνολογία λογισμικού αποδεκτή από την αρμόδια αρχή·

β) έχει ολοκληρώσει πρόγραμμα κατάρτισης στη διαχείριση χορτολιβαδικών εκτάσεων, το οποίο καθορίζεται από την αρμόδια αρχή.

7. Το χόρτο που παράγεται ετησίως στη γεωργική εκμετάλλευση χορτολιβαδικών εκτάσεων καταγράφεται με τουλάχιστον 20 μετρήσεις χόρτου για κάθε αγροτεμάχιο χορτολιβαδικής έκτασης ετησίως με τη χρήση κατάλληλης τεχνολογίας λογισμικού, όπως γίνεται δεκτή από την αρμόδια αρχή. Μεταξύ των μετρήσεων του χόρτου πρέπει να μεσολαβεί ελάχιστο διάστημα πέντε ημερών.

8. Η γεωργική εκμετάλλευση χορτολιβαδικών εκτάσεων λαμβάνει τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα μέτρα:

α) κατά το κλάδεμα φυτικών φρακτών, διατηρείται σε κάθε θαμνοστοιχία τουλάχιστον ένας κράταιγος / μια τσαμπουρνιά και αφήνεται να ωριμάσει·

β) οι θαμνοστοιχίες διατηρούνται για τριετή τουλάχιστον κύκλο και κλαδεύονται εκ περιτροπής, ώστε να διασφαλίζεται ότι ορισμένες εκτάσεις θαμνοστοιχιών στην εκμετάλλευση ανθίζουν και παράγουν καρπούς κάθε χρόνο.»·

5) Το άρθρο 9 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«*Άρθρο 9*

Όρος για τη διατροφή των ζώων

Επιτρέπεται μέγιστη περιεκτικότητα σε ακατέργαστες πρωτεΐνες 14 % στις συμπυκνωμένες ζωοτροφές που χορηγούνται σε αγελάδες γαλακτοπαραγωγής και άλλα βοοειδή ηλικίας δύο ετών και άνω σε χόρτο κατά την περίοδο από τις 15 Απριλίου έως τις 30 Σεπτεμβρίου. Τηρούνται αρχεία σχετικά με την περιεκτικότητα των συμπυκνωμένων ζωοτροφών σε ακατέργαστες πρωτεΐνες, τα οποία καθίστανται διαθέσιμα στην αρμόδια αρχή για επιθεώρηση κατόπιν αιτήματος.»·

6) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο 9α:

«*Άρθρο 9α*

Πρόσθετοι όροι για τη χορήγηση αδειών το 2028

1. Από την 1η Ιανουαρίου 2028 το ετήσιο μέγιστο ποσοστό λίπανσης χορτολιβαδικών εκτάσεων με χημικά λιπάσματα σε αδειοδοτημένες γεωργικές εκμεταλλεύσεις μειώνεται ούτως ώστε από το 2028 τα ποσοστά να είναι κατά 5 % χαμηλότερα από τα ποσοστά που δημοσιεύονται στο πρόγραμμα δράσης της Ιρλανδίας, όπως εφαρμόζεται με το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 42 του 2025, *Κανονισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ορθή γεωργική πρακτική για την προστασία των υδάτων) του 2022*, όπως τροποποιήθηκε. Εάν καθοριστούν χαμηλότερες τιμές κατόπιν αναθεώρησης των κανόνων λίπανσης, εφαρμόζονται οι εν λόγω χαμηλότερες τιμές.

2. Από την 1η Ιανουαρίου 2028, σε αδειοδοτημένες γεωργικές εκμεταλλεύσεις, δεν διασπείρονται χημικά λιπάσματα σε χορτολιβαδικές εκτάσεις σε απόσταση μικρότερη των 4 μέτρων από οποιαδήποτε επιφανειακά ύδατα, εκτός εάν το πρόγραμμα δράσης της Ιρλανδίας προβλέπει αυστηρότερες απαιτήσεις, οπότε εφαρμόζονται οι εν λόγω αυστηρότερες απαιτήσεις. Από την 1η Ιανουαρίου 2028, τα οργανικά λιπάσματα, συμπεριλαμβανομένης της κοπριάς και των υγρών αποβλήτων, δεν διασπείρονται σε εδάφη των ίδιων περιοχών σε απόσταση μικρότερη των 8 μέτρων κατά μήκος οποιωνδήποτε επιφανειακών υδάτων και σε απόσταση μικρότερη των 20 μέτρων από οποιαδήποτε επιφανειακά ύδατα όπου το έδαφος έχει μέση κλίση μεγαλύτερη του 20 % προς το νερό, εκτός εάν το πρόγραμμα δράσης της Ιρλανδίας προβλέπει αυστηρότερες απαιτήσεις, οπότε εφαρμόζονται οι εν λόγω αυστηρότερες απαιτήσεις.»·

7) Το άρθρο 11 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«*Άρθρο 11*

Έλεγχοι

1. Οι αρμόδιες αρχές διενεργούν διοικητικούς ελέγχους για όλες τις αιτήσεις αδειοδότησης, με σκοπό την αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τους όρους που προβλέπονται στα άρθρα 6 έως 9α. Σε περίπτωση που αποδειχθεί ότι δεν πληρούνται οι εν λόγω όροι, η αίτηση απορρίπτεται και ο αιτών ενημερώνεται για τους λόγους της απόρριψης. Κάθε έτος, οι αρμόδιες αρχές διενεργούν διοικητικούς ελέγχους σε ποσοστό τουλάχιστον 10 % των αδειοδοτημένων γεωργικών εκμεταλλεύσεων χορτολιβαδικών εκτάσεων όσον αφορά τη χρήση γης, τον αριθμό και τον τύπο των εκτρεφόμενων ζώων και την παραγωγή και την εξαγωγή κοπριάς.

2. Οι αρμόδιες αρχές ορίζουν πρόγραμμα επιτόπιων επιθεωρήσεων των αδειοδοτημένων γεωργικών εκμεταλλεύσεων χορτολιβαδικών εκτάσεων, βάσει κινδύνων και με την ενδεδειγμένη συχνότητα, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα των ελέγχων των προηγούμενων ετών και τα αποτελέσματα γενικών τυχαίων ελέγχων της νομοθεσίας για τη μεταφορά της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ στο εθνικό δίκαιο, καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που θα μπορούσε να δηλώνει μη συμμόρφωση με τους όρους που προβλέπονται στα άρθρα 6 έως 9α. Κάθε έτος πραγματοποιούνται επιτόπιες επιθεωρήσεις τουλάχιστον στο 10 % των αδειοδοτημένων εκμεταλλεύσεων χορτολιβαδικών εκτάσεων με σκοπό την αξιολόγηση της συμμόρφωσης προς τους όρους που προβλέπονται στα άρθρα 6 έως 9α.

3. Σε περίπτωση που διαπιστώνεται κατά τη διάρκεια οποιουδήποτε έτους ότι μια αδειοδοτημένη γεωργική εκμετάλλευση χορτολιβαδικών εκτάσεων δεν πληροί τους όρους που προβλέπονται στα άρθρα 6 έως 9α, ο κάτοχος της άδειας υφίσταται κυρώσεις σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και δεν είναι επιλέξιμος για χορήγηση άδειας το επόμενο έτος.

4. Στις αρμόδιες αρχές εκχωρούνται οι αναγκαίες εξουσίες και τα απαραίτητα μέσα για την εξακρίβωση της συμμόρφωσης με τους όρους της άδειας που χορηγείται βάσει της παρούσας απόφασης, προκειμένου να εξακριβώνουν τη συμμόρφωση με τους όρους που καθορίζονται στα άρθρα 6 έως 9α πριν και μετά τη χορήγηση άδειας βάσει της παρούσας απόφασης»·

8) στο άρθρο 13 πρώτο εδάφιο, προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο ι):

«ι) την πρόοδο όσον αφορά τη διενέργεια των εκτιμήσεων περιβαλλοντικών επιπτώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 3α παράγραφος 1.»·

9) Το άρθρο 14 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Η παρούσα απόφαση εφαρμόζεται στο πλαίσιο του προγράμματος δράσης της Ιρλανδίας, όπως εφαρμόζεται με το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 113 του 2022, *Κανονισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης (περί ορθής γεωργικής πρακτικής για την προστασία των υδάτων) του 2022*, όπως τροποποιήθηκε, και στο πλαίσιο του προγράμματος δράσης της Ιρλανδίας, όπως εφαρμόζεται με το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 588 του 2025.

Η παρούσα απόφαση ισχύει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028.».

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ιρλανδία.

Βρυξέλλες, 22 Δεκεμβρίου 2025.

Για την Επιτροπή
Jessika ROSWALL
Μέλος της Επιτροπής